

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περιεχόμενα

- **Ιατρική της Εργασίας- Ιστορική αναδρομή**
- **Θεσμικό πλαίσιο στην Κύπρο**
- **Μελέτες για την εγκαθίδρυση και λειτουργία συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων**
- **Κανονισμοί επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων και βασικές πρόνοιες**
- **Υπουργικά Διατάγματα για ιατρικές εξετάσεις**

Ιατρικής της Εργασίας – Ιστορική Αναδρομή

- Ανακάλυψη μετάλλων στην αρχαιότητα
- Αρχαία Αίγυπτος - Κατασκευές Πυραμίδων
- IV αιώνα πχ. Ινδία - Νόμοι για την προστασία της χειρονακτικής εργασίας
- Ιπποκράτης - Μολυβδίαση είναι επαγγελματική νόσος των αγγειοπλαστών
- Γαληνός, Λουκρήτιος, Αγκρίκολα και Παρακέλσιος (συμπτώματα ασθενειών σε χώρους εργασίας)

Ιατρικής της Εργασίας – Ιστορική Αναδρομή

- **Μπερναντίνο Ραματσίνι (1633-1714) – Πατέρας της Ιατρικής της Εργασίας**
- **Αγγλία – Βιομηχανική επανάσταση. Νόμοι στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων**
- **Ιος Παγκόσμιος Πόλεμος. Πρώτες υγειονομικές υπηρεσίες στα εργοστάσια των πυρομαχικών**
- **Μεταπολεμική περίοδος. Καθιέρωση του θεσμού της Ιατρικής της Εργασίας**

Ιατρική της Εργασίας

Η Ιατρική της Εργασίας αποτελεί κλάδο της ιατρικής επιστήμης προσανατολισμένο κυρίως στην πρόληψη επαγγελματικών παθήσεων και την έγκαιρη διάγνωση τους και γενικά την πρόληψη κάθε δυνητικής φθοράς της υγείας των εργαζομένων από την εργασία.

Ιατρική της Εργασίας

Στοχεύει:

- στην προαγωγή και διατήρηση της φυσικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας των εργαζομένων σε όλα τα επαγγέλματα, στον υψηλότερο δυνατό βαθμό.
- στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους της εργασίας και την πρόληψη των ασθενειών που οφείλονται στις συνθήκες εργασίας.
- στην τοποθέτηση και διατήρηση του εργαζόμενου σε επαγγελματικό περιβάλλον προσαρμοσμένο στις φυσικές και ψυχολογικές του δυνατότητες.

Θεσμικό Πλαίσιο στην Κύπρο (Ιστορικό)

- Ο περί γνωστοποίησης Εργατικών Ατυχημάτων και Επαγγελματικών ασθενειών Νόμος του 1953.
- Ο περί εργοστασίων Νόμος του 1956 και ειδικοί Κανονισμοί (γεωργικά φάρμακα και επικίνδυνες ουσίες).
- Οι περί μεταλλείων και λατομείων (πρόληψη πνευμονοκοκκιάσεως) Κανονισμοί του 1961 έως 1984
- Οι περί Αμιάντου (Ασφάλειας Και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Νόμος του 1993 και σχετικοί Κανονισμοί.
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2015 και σχετικοί Κανονισμοί

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2015

- Άρθρο 41. Ο θεσμός του Συμβούλου Ιατρού Εργασίας ο οποίος προσδιορίζει το πλαίσιο επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων και παρακολουθεί τα αποτελέσματα της επιτήρησης της υγείας στην οποία προβαίνει ο εργοδότης.
- Άρθρο 42. Ο θεσμός του εξετάζοντα ιατρού ο οποίος διενεργεί τις ιατρικές εξετάσεις που καθορίζονται από τον Νόμο ή που προκύπτουν από την εκτίμηση του κινδύνου. Ιατροί με την ειδικότητα στον κλάδο της ιατρικής της εργασίας ή άλλοι προσοντούχοι ιατροί της ειδικότητας που θα καθορίζεται με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού.

Ειδικοί Κανονισμοί

- Αμίαντος
- Χημικοί Παράγοντες
- Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες
- Βιολογικοί Παράγοντες
- Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης
- Θόρυβος
- Κραδασμοί
- Εξορυκτικές βιομηχανίες
- Τεχνητή Οπτική Ακτινοβολία
- Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
- Ιοντίζουσα ακτινοβολία

Μελέτες για την Επιτήρηση της Υγείας

- Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Πρόγραμμα Riact 1970-1980
- Δρ. Στέλιος Παπαδόπουλος
- Dr. Krishnan (UK) 1995
- Dr. Carter (UK) 1997
- Dr. Englund (SE) 2004 (αναλυτική μελέτη για την εγκαθίδρυση και λειτουργία συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο και σχεδίου δράσης)

Σχέδιο Δράσης

Βασικοί Άξονες:

- Αποτύπωση της κατάστασης όσον αφορά τις επαγγελματικές ασθένειες.
- Επιμόρφωση και η εκπαίδευση των ιατρών στον τομέα της ιατρικής της εργασίας.
- Ετοιμασία Κανονισμών για την επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων και Υπουργικών Διαταγμάτων για τις ιατρικές εξετάσεις.
- Παροχή πρώτων βοηθειών στους χώρους εργασίας.
- Εισαγωγή του θεσμού προαγωγής της υγείας στην εργασία.

Κανονισμοί για την Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζομένων

Στόχος των προτεινόμενων Κανονισμών είναι ο καθορισμός των διαδικασιών και το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο. Καθορίζονται οι υποχρεώσεις των εργοδοτών, των εξετάζοντων ιατρών και των εργοδοτούμενων έτσι ώστε να τεθεί μια λειτουργική βάση για την επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο.

Επιτήρηση της Υγείας (Ορισμός)

Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων είναι μια διαδικασία που στοχεύει στην αποτύπωση της κατάστασης της υγείας των εργαζομένων, στον εντοπισμό προβλημάτων υγείας των εργαζομένων, με στόχο την αξιολόγηση των υφιστάμενων μέτρων για την πρόληψη τους και την αναθεώρηση τους όταν αυτά δεν είναι επαρκή.

Επιτήρηση της Υγείας των Εργοδοτούμενων

Σημαίνει το σύστημα διαρκούς ελέγχου της υγείας των εργοδοτούμενων, περιλαμβάνει τη διενέργεια των αναγκαίων ιατρικών εξετάσεων και στοχεύει στις ακόλουθες ενέργειες:

- την προσυμπτωματική διάγνωση παθήσεων.
- τον εντοπισμό και αξιολόγηση σε πρώιμο στάδιο βλαβών στην στη υγεία ή άλλων δυσμενών επιπτώσεων.
- την παροχή δεδομένων για την αξιολόγηση βλαπτικών παραγόντων για την υγεία και την εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου.

Επιτήρηση της Υγείας των Εργοδοτούμενων

- την εκτίμηση του βαθμού έκθεσης των εργοδοτούμενων.
- τον εντοπισμό και εφαρμογή μέτρων ελέγχου.
- πρώιμη διάγνωση επαγγελματικών παθήσεων και άλλων δυσμενών επιπτώσεων και την έγκαιρη αντιμετώπιση τους.
- την εκτίμηση της καταλληλότητας των εργοδοτούμενων για συγκεκριμένες δραστηριότητες.
- την παροχή εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Βασικές πρόνοιες των Κανονισμών

- Γενικές Διατάξεις (τίτλος, ερμηνεία)
- Υποχρεώσεις των εργοδοτών
- Υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των εξετάζοντων ιατρών
- Υποχρεώσεις και δικαιώματα εργοδοτούμενων προσώπων
- Ποικίλες διατάξεις (έκδοση Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις)
- Παράρτημα (αρχείο επιτήρησης της υγείας)

Υποχρεώσεις Εργοδοτών

- **Επιτήρηση της υγείας των εργοδοτούμενων.**
- **Σύμβαση του εργοδότη με εξετάζοντα ιατρό.**
- **Περιοδικότητα ιατρικών εξετάσεων.**
- **Παροχή απαραίτητων διευκολύνσεων στον εξετάζοντα ιατρό.**
- **Εφαρμογή μέτρων στους χώρους εργασίας.**
- **Παροχή στοιχείων στον Επιθεωρητή ή και στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.**

Υποχρεώσεις Εργοδοτών

- Διαβούλευση με τους εργοδοτούμενους.
- Ενημέρωση του εξετάζοντα ιατρού για τις απουσίες λόγω ασθενειών.
- Απασχόληση εργοδοτούμενων με ιατρικό πιστοποιητικό καταλληλότητας.
- Μέριμνα εργοδότη για εξετάζοντα ιατρό.
- Κόστος επιτήρησης της υγείας.

Υποχρεώσεις και Αρμοδιότητες των Εξετάζοντων Ιατρών

- Διενέργεια των αναγκαίων ιατρικών εξετάσεων.
- Εκτίμηση της κατάστασης της υγεία του εξεταζόμενου εργοδοτούμενου.
- Συνεργασία με άλλα πρόσωπα.
- Συνεργασία με τον προσωπικό ιατρό του εξεταζόμενου εργοδοτούμενου.
- Γνώση συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας.

Υποχρεώσεις και Αρμοδιότητες των Εξετάζοντων Ιατρών

- Υποδείξεις και συμβουλές στον συμβαλλόμενο εργοδότη.
- Εκτίμηση της καταλληλότητας για εργασία.
- Ενημέρωση του Επιθεωρητή ή και του Συμβούλου Ιατρού Εργασίας.
- Αρχείο επιτήρησης της υγείας.
- Ενημέρωση του εξετάζοντα ιατρού.

Υποχρεώσεις και Δικαιώματα Εργοδοτούμενων Προσώπων

- Κάθε εργοδοτούμενο πρόσωπο που εξετάζεται έχει την υποχρέωση να συνεργάζεται με τον εργοδότη του, τον εξετάζοντα ιατρό, με οποιοδήποτε άλλο προσοντούχο πρόσωπο, τον Επιθεωρητή και τον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.
- Κάθε εργοδοτούμενο πρόσωπο που υποβάλλεται σε ιατρικές εξετάσεις έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων και της αξιολόγησης της υγείας του και να εξασφαλίσει αντίγραφο των αποτελεσμάτων των ιατρικών εξετάσεων που τον αφορούν προσωπικά.

Έκδοση Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις

Ο Υπουργός εκδίδει Διάταγμα για ιατρικές εξετάσεις το οποίο καθορίζει:

- τις ελάχιστες ιατρικές εξετάσεις σε κατηγορίες επαγγελματών ή συγκεκριμένες δραστηριότητες εργασίας.
- την περιοδικότητα εκτέλεσης των εξετάσεων αυτών.
- τις θέσεις εργασίας ή δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείτε ιατρικό πιστοποιητικό καταλληλότητας και την χρονική διάρκεια του.

Διατάγματα για ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες και εργαζόμενους με αμίαντο

Οι προτεινόμενοι Κανονισμοί θα εφαρμοστούν αρχικά με την έκδοση δύο Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις στους λιμενεργάτες και τους εργαζόμενους που εκτελούν εργασίες με μόνωση ή επάλειψη αμιάντου. Οι εξετάσεις αυτές εφαρμόζονται και σήμερα μέσω ειδικών νομοθεσιών και δεν δημιουργούν σοβαρές επιβαρύνσεις στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

Σύστημα Ιατρικών Εξετάσεων

Σταδιακή εισδοχή στο σύστημα περισσότερων Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις και σε άλλες επαγγελματικές κατηγορίες ή διεργασίες που θα τύχουν συμφωνίας με τους κοινωνικούς εταίρους μέσα από την μελέτη των πραγματικών αναγκών επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Ξεκίνησε η διαδικασία για ετοιμασία δύο νέων Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις σε αναρριχητές και σε εργαζόμενους σε ορυχεία και λατομεία.

Ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμοί του 2017

Διάταγμα με βάση τους Κανονισμούς 3 (1)(α) και 27

Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα:
Τρίτο (I):
.....2017.

Η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ασκώντας τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτήν με βάση τους Κανονισμούς 3(1)(α) και 27 των περί Ασφάλειας και Υγείας (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμών του 2017 εκδίδει το ακόλουθο Διάταγμα.

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Το παρόν Διάταγμα θα αναφέρεται ως το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ιατρικές Εξετάσεις για Εργασίες Λιμένων) Διάταγμα του 2017.

Ιατρικές
εξετάσεις.

2. Οι χειριστές των ανυψωτικών συσκευιών, των περικοφών οχημάτων και οι εργοδοτούμενοι που ασχολούνται ή θα ασχοληθούν με φορτοεκφορτώσεις και χειρονακτική διακίνηση φορτίων πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον στις ιατρικές εξετάσεις του Πίνακα 1 με την περιοδικότητα που καθορίζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 1.
Πίνακας 2.

Ιατρικός φάκελος.

3. Η αρχική εξέταση που αναφέρεται στον Πίνακα 2 πρέπει να συνοδεύεται πάντοτε με κατάρτιση ιατρικού φακέλου με ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό. Ο ιατρικός φάκελος πρέπει να συμπληρώνεται κατάλληλα ανάλογα με τα ευρήματα των ιατρικών εξετάσεων.

α.	Γενική κλινική εξέταση που να περιλαμβάνει κλινική εξέταση του καρδιαγγειακού και μυοσκελετικού συστήματος. Για εργοδοτούμενους που απασχολούνται με φορτοεκφορτώσεις και χειρονακτική διακίνηση φορτίων η κλινική εξέταση πρέπει να συνοδεύεται με διερεύνηση τυχόν προβλημάτων οσφυαλγίας και βουβονοκλήλης.
β.	Εξέταση της όρασης
γ.	Εξέταση της ακοής η οποία να περιλαμβάνει εξέταση του εξωτερικού ωτός και ακοομετρικό έλεγχο αέριας οδού στις συχνότητες 1000 έως 6000 Hz.
δ.	Πλήρη λειτουργικό έλεγχο των πνευμόνων (σπιρομέτρηση).
Ε.	Ακτινογραφία θώρακος.

ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες

Πίνακας 2

<p>Αρχική εξέταση.</p>	<p>Πριν την επόμενη έναρξη των εργασιών που αφορούν την παράγραφο 2. Η λέξη επόμενη αφορά τους χειριστές των ανυψωτικών συσκευών των περionoφόρων οχημάτων και τους εργοδοτούμενους που ασχολούνται με φορτοεκφορτώσεις και χειρωνακτική διακίνηση φορτίων.</p>
<p>Περιοδικές εξετάσεις.</p>	<p>Σε εύλογα χρονικά διαστήματα που δεν είναι μεγαλύτερα από 2 έτη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της παραγράφου 2.</p>
<p>Ακτινογραφία θώρακα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κατά την έναρξη των εργασιών που αφορούν την παράγραφο 2. • Σε εύλογα χρονικά διαστήματα τουλάχιστον κάθε 5 έτη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της παραγράφου 2, εκτός εάν κρίνεται αναγκαίο από τις ιατρικές εξετάσεις να γίνει σε βραχύτερο χρονικό διάστημα.

Έγινε στις ....., 2017

.....

ZETA AIMILIANIDOU
 Υπευθύνος Εργασίας, Πρόνοιας και

**Ευχαριστώ
για την προσοχή σας**